

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Q. Septimii Florentis Tertvlliani Carthaginiensis
Presbyteri, Opera Qvæ Hactenus Reperiri Potvervnt
Omnia**

Tertullianus, Quintus Septimius Florens

Coloniæ Agrippinæ, Anno M. DC. XVII.

Aduersus Apollonium libri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71872](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71872)

Q. SEPTIMII FLORENTIS TERTVLLIANI LIBRI, ADVERSVS APOLLONIVM NOTVLÆ EX B. HIERON. CATAL. & Nicephoro.

PECIALITER autem aduersus Ecclesiam (inquunt illi locis supra citatis de Tertulliano) textum volumina, de Ecclasi lib. sex, & septimum ADVERSVS APOLLONIVM.

APOLLONIVS (inquit B. Hieron.) vir disertissimus scripsit aduersus Montanum, Priscillam, & Maximillam insigne & longum volumen, in quo adserit Montanum & insans Vates penitisse suspensio, & multa alia. In quibus de Priscilla & Maximilla refert: Si negaret eas accepisse munera, confiteantur non esse Prophetas qui accipiunt, & mille hoc testibus probabo. Sed & ex alius fructibus probantur Propheta. Dic mihi, cinem fucat Propheta, libio oculos linit? Propheta velibus & gemmis ornatur? Propheta tabula ludit & tesseras? Propheta fœnus accipit Respondent, vtrum hoc fieri liceat non. Meum est probare (sic enim lego, pro: approbare) quid fecerint. Dicit in eodem libro, quadragelimus esse annum, vsque ad tempus quo ipse scribebat librum, ex quo heretis Cataphygaru habuerit exordium, TERTVLLIANVS sex voluminibus aduersus Ecclesiam aditis quæ scripsit & elaborauit, in quo omnia quæ ille arguit, conatur defendere. Floruit autem APOLLONIVS sub Commodio Seueroque Imperatoribus.

Diabulo de causis mihi per suum est, librum hunc Aduersus Apollonium cum sex precedentibus, non modo Latine, sed & primo Græce editis. Primum, quod Græcus fuerit & Græce scripsit Apol-

lonius, ut pote alius ab eo, quem deinceps B. Hieron. Romanum Senatorem commemorat, tum quod Græce titulum recitet & excuset. Nolui tamen in primis fragmentis coniungere, quod contra Ecclesiam scripti sunt.

Porro quum adserat B. Hieron. Tertullianum omnia quæ Apollonius arguit, conatum defendere, inuenimus verissimum esse quod scripsit de illo B. August. lib. de Heres. ad Quodvult Deum, quod transferit Tertullianus ad Cataphygas, quos ante destruxerat. Imprimi enim supra lib. de Præscrip. adu. her. capit. 52. bar. 21. dixerit verbis hæreticos vocat, qui dicuntur: secundum Phrygas, &c. qui dicebant in Apostolis quidem Spiritum sanctum fuisse, Paracletum non fuisse, & Paracletum plura in Montano dixisse, quam Christum in Euangelium protulisse, nec tantum plura, sed etiam meliora aique maiora. Vbi vide Adnotat. n. 1. supra n. 1. mer. 227. & non nihil in vita Auctoris. Aduersus ficos etiam & oculorum subio in fectioem, quam tamen in Prophetis ista videtur defendisse, agit nominatum supra Tom. 2. lib. de Habitibus mulieribus, cap. 4. & apertius li. de Cultu feminarum ca. 5. agens contra eas quæ oculos fulgine collinant, reprehendentes artificem Deum quem emendant, & cap. 6. eas quæ croco capillum verunt, male sibi flammeo capiti aulpicantes, & cerebro perniciem adherentes, quo loco vide & Adnotat. nostras nu. 12. 23. 25. & 27. Aduersus vestitum & gemmarum ornatum, quem etiam in illis tolerabat, agit dem & To. 2. li. de Pallio, c. 4. & toto libro: De Habitibus mulieribus: peccatissime vero de gemmis, ca. 6. de quo & Adnotat. nostras ibidem videre est n. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 15. 17. 18. 41. 45. 49. 10. 51. 52. 57. 58. 59. 61. & 64. Tabularum ludum & tessellarum, quem hic non reprehendit, quæsi aliud agens, in Prophetis sine Doctoribus tacite reprehendit supra Tom. 3. li. de Carne Christi, c. 7. in hæc verba: Oro te Apelles, vel te Marcion, si forte tabula ludens, &c. talinno auocaretis, &c. quod paucis ibidem adigitur num. 71. Denique de Ecclis fructu & Christo, quod tamen accipiebat Montanus, interdicto Luc. 6. agit latissime li. 4. aduers. Mar. c. 17. de quo & nos ibidem Adnotat. nostras n. 36. & 237. Ceterum de tempore quo caperunt Cataphyges hæretici, aliquid diximus loco supra citato li. de Præscrip. adu. her. & latius tractauimus in vita Auctoris, ubi etiam de Seueri Imperio.

Q. SEPTIMI FLORENTIS TERTVLLIANI, CARTHAGINIENSIS PRESBYTERI, OPERVM PLVRIVM quæ desiderantur mentio, ex iisdem B. Hieron. & Nicephori locis, ac Vincentio.

ERTVR (inquit de Tertulliano B. Hieron.) vixisse vique ad decrepitan ætatem, & multa, quæ non exstant, opuscula condidisse.

Sed & alii plures (inquit Nicephorus) Christiano plane animo profide nostra decertant, & aduersus hæreticos depugnant, Ecclesieque statu ac moribus receptis, aliisque quæ vel scriptis vel sine scriptis à maioribus acceptis, in literas relatis, libros plurimos posteritati reliquerunt. Quibus Caius (de quo plura in Vita Auctoris) & TERTVLLIANVS merito sunt adnumerandi, qui pluri à ceteris & pulcherrima ediderunt scripta, quæ sigillatim recensere præsentis instituti non est. Scripsit autem de Pudicitia, &c. & plures alios.

Hæc sunt illi. Et vero utinam exstaret INDEX SEPTIMI TERTVLLIANI, cuius supra fit mentio in fragmento libri de Vestibus Aaron, non dubium quin multorum præterea scriptorum eius fieret mentio. An vero plura scripsit aduersus hæreticos, adbitare me fecit aliquando, quod de eo scribit Vincentius Lirinensis: Sciunt Marciones, Apelles, Praxe, Hæmogenes, Iudæi, Gentiles, Gnostici, ceterique quorum ille blasphemias multis ac magnis, voluminum suorum molibus, velut quibusdam fulminibus, euerit. Verum

Eadem ratione falso adscribitur TERTVLLIANO in quadam Italia Bibliotheca LIBER DE DEFINITIONIBVS FIDEI, quum ille idem sit, qui inter Opera B. Augustini, De Dogmatibus Ecclesiasticis inscribitur. Quem etiam in Belgicis Bibliothecis B. Fulgentio, B. Ilidoro, immo & B. Gregorio Papæ adscriptum subinde reperimus; tamen Gennadius esse Massiliensis Presbyteri, doctores qui quæ mecum fatebuntur.

Q. SEPTIMI FLORENTIS TERTVLLIANI, CARTHAGINIENSIS PRESBYTERI, Operum Tomi Quarti Finis.

quam animi aduersi dimissis ibi Valentianis & Quintillam, aliof. que numero xxi. quorum catalogum recenset li. de Præscrip. aduers. heret. à c. 45. vsque ad finem, ceteris aduersus quos scripsit libri de Anima partem posteriorem, Simonem Samaritanum, Carpocratem, Menandrum & alios, per suum habeo, nihil tale hodie desiderari. Quare & B. Operum Milicium, lib. 1. aduers. Parmenianum corruptum esse existimandum legitur: Marcio Praxas, Sabellius, & ceteri temporibus suis à Victorino Pisanensi, & Zepherino Verico, & Tertulliano Carthaginensi vique ad Cataphygas, & ab aliis adscriptoribus Ecclesie Catholice superati sunt. Sabellius enim multo post tempore hæresin suam cepit, intermedio nempe inter Nouatianos & Donatistas, quod vel ex ætate Dionysii Alexandrini manifestum sit, qui primus aduersus Sabellium scripsit. B. Cypriano coætaneus, sed iunior. Atque adeo aut reliquis aliis hæreticis in locum eius suppleri debet, aut certe castigandus sic Operatus, Praxas Sabellianus, eo quod Sabellius eam hæresin ex parte suscipiatar, cum contentis, Patrem, Filium, & Spiritum sanctum, unicam diuinitatis, sicut & h. postea fuisse. Ceterum, ut de his libris etiam aliquid dicamus qui perperam Tertulliano adscribuntur ab Erasmo, olim, nunc ex additione de B. Mariani Victorii Reano 9. Tomo operum B. Hieron. imprimis, cur illi adscribi non possit Liber de vera Circumcisione, supra diximus in fragmentis, & ceteris de Circumcisione. Multo vero minus arides stylus libri Ad amicum egrotum, & etiam ibi scriptura citatur iuxta additionem B. Hieronymi, denique nullum Dialogum scripsisse legitur Tertullianum.

TERTULLI
OPERA.

SEPTIMI FLORENTIS
TERTULLIANI CARTHAGINENSIS
OPERA

De Spectaculis
De Idololatriâ
De Pallio
De Praescriptis Haereticis
De Patientia
De Resurrectione Carnis
De Anima
De Fide
De Pudicitia
De Carnalibus Concupiscentiis
De Modestis
De Virginitate
De Monachatu
De Persecutione
De Corona
De Corona Militis
De Corona Virginitatis
De Corona Martyrii
De Corona Regni
De Corona Gloriae
De Corona Vitae
De Corona Salutis
De Corona Immortalitatis
De Corona Beatitudinis
De Corona Felicitatis
De Corona Gloriae
De Corona Regni
De Corona Gloriae
De Corona Vitae
De Corona Salutis
De Corona Immortalitatis
De Corona Beatitudinis
De Corona Felicitatis

SEPTIMI FLORENTIS
TERTULLIANI CARTHAGINENSIS
OPERA

De Spectaculis
De Idololatriâ
De Pallio
De Praescriptis Haereticis
De Patientia
De Resurrectione Carnis
De Anima
De Fide
De Pudicitia
De Carnalibus Concupiscentiis
De Modestis
De Virginitate
De Monachatu
De Persecutione
De Corona
De Corona Militis
De Corona Virginitatis
De Corona Martyrii
De Corona Regni
De Corona Gloriae
De Corona Vitae
De Corona Salutis
De Corona Immortalitatis
De Corona Beatitudinis
De Corona Felicitatis
De Corona Gloriae
De Corona Regni
De Corona Gloriae
De Corona Vitae
De Corona Salutis
De Corona Immortalitatis
De Corona Beatitudinis
De Corona Felicitatis